Ч. 31 Пятниця 10 (22) лютого 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостовах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Наука другої мови краєвої.

Моравский сойм ухвалив, як вже звістно, однодушно заведенє обовязкової науки ческої мови в школах середних на Мораві. Позаяк подібна гадка була порушена з польскої сторони також і в нашім соймі, то не від річи буде послухати, що говорить о ухвалї моравского сойму якийсь знаток шкільних відносин в Pressї. Він каже:

„Межи численними законами, які видала минувша сесия соймів краєвих, не легко знайде ся такий, котрий мав би глубший інтерес для держави і населеня, як звістна постанова моравского сойму. З тої постанови віє новочасним духом і з неї дає ся чути відгомін поклику, що дає ся чути голосно зі всіх сторін, домагаючись сповнення школою практичних потреб. Не тут місце розбирати, о скілько ті бажаня практичного образованя нашої молодежи в школї суть оправдані. Фактом єсть, що именно на поли т. зв. духових наук несоразмірність межи подажею а попитом прибирає чим раз більше застрашаючі розміри і що коли ще в шїсдесяти ба й в сімдесяти роках була рішуча недостача представителїв сих фахів, то нині маємо вже клопіт з множеством таких сил, а слова „образований пролетарият“ не суть вже пустими. Нинї вже нїхто не питає, чи якийсь убігатель о сю або ту посаду учив ся добре латини або греки, або чи він знає добре історию та початок наук фільософічних. Нинї хотять мати людий, котрі би доросли до вимог щоденних інтересів і реального житя.

Всї міродайні чинники мусїли конче прийти до глубшого пізнаня сих відносин. Мінїстерство просьвіти не було рівнодушне супротив таких глубоко сягаючих питань; оно у всїляких розпорядженях остерігало перед тисненєм ся цїлими масами до шкіл для учених, а ширшому кругови охочих до науки отворило фахові школи і робітні з переважно практичним напрямом. Але успіх позістав поза́ду за ожиданєм, бодай о стілько, що хоч школи фахові дійшли до розцьвіту, то все-таки не зменшило ся число тих, що шукають висшої науки. Єсть то й найлїпший доказ майже елементарної сили формального образованя, сили, перед котрою клонить ся сьвідомо або й несьвідомо кождий, хто поважно думає о науцї і вихованю. Скажім отверто: наплив до висших шкіл єсть потїшаючим доказом для великого значіня культури нашої держави, а коли-б хтось хотїв спинити той свобідний наплив до тих заведень наукових, то підорвав би нерв житя держави. Із сеї дїлеми єсть лиш один вихід: Треба висші школи, отже передовсїм школи середні поставити на такій основі, котра відповідала би практичним вимогам, бодай в більшій мірі, як доси. Із сего взгляду треба також з радостию повитати ухвалу моравского сойму. Морава не єсть під взглядом мови окремим для себе островом в подібний спосіб, як другі краї держави; населенє єсть також під взглядом топоґрафічним що-до мови мішаним, а нарід нїмецкий і ческий стикають ся постійно з собою та й мусять стикати ся майже всюди. Але розуміти себе на поли язиковім значить не лиш собі вибачати, але також і цїнити себе взаїмно. В тім то й лежить етичний момент ухвали, поминувши зовсїм єго практичну сторону. З розумінєм мови настає й розуміне потреб і чувств другої народности, відпадає всяка недовірчивість, яку стрічаємо дуже часто межи людьми, котрі не розуміють мови один другого — так сказав дуже мудро той, що мотивував згадане внесенє.

Чи та ухвала грозить винародовленєм обох народів? — Така небезпечність єсть лиш для тих, що не знають сили і могучости мови. Прецї она сама називає поетично первістну мову голосом матери, отже чимсь таким, що єсть чоловікови вродженим, що єсть вже в нїм самім, а чого чоловік може лиш тогди відцурати ся, коли відцурає ся своєї власної натури. Небезпечність лежить деинде. Не дасть ся заперечити, що материял науковий через заведенє обовязкової науки другого язика краєвого збільшає ся досить значно і внескодавцї числили ся з тим фактом. Навіть і тогди, коли-б хтось негодив ся з тими нарі̇канями, що ученики в школах середних суть перетяжені, треба би зробити полекшу на якімсь иншім поли, скоро би завело ся обовязкову науку другої мови краєвої. Розуміє ся, що таку полекшу треба би зробити коштом науки якихсь инших мов. В школах реальних має відпасти обовязкова наука анґлїйскої мови, а в ґімназиях має бути подібно виключена грецка мова. В отсім єсть і цїла суть реформи в теперішній орґанїзациї наших шкіл середних. А хибаж можна науку анґлїйскої і грецкої мови обмежати без шкоди для того образованя наших учеників шкіл середних, яке они повинні і мусять одержати?

Над тим питанєм варто призадуматись. Передовсїм же не треба уважати науки анґлїйскої і грецкої мови за рівнобіжні з собою фахи. Ту різницю зрозуміли і посли в моравскім соймі, бо коли виключенє науки анґлїйскої мови з числа предметів обовязкових ухвалено значною більшостию, то коли прийшло ся ухвалювати резолюцию, взиваючу правительство, що-

---

24)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

— Менї вже надоїло таке житє — говорив мулят дальше — і я рад би як найскорше видобути ся із сих держав неволї та станути раз на канадийскій земли [1]).

— Але заким туди дістанеш ся, то будеш мусїв бити ногами ще не одну милю — відповів білий. — Ой Дане, Дане, ти не знаєш, як там в Місурі та Ілїнайсї шукають за повтїкавшими муринами. Страшно трудно туди перебрати ся.

— Оно то й так — відповів мулят призадумавшись — я то вже нераз собі думав; вкінци було би все-таки може лїпше, коли-б ми забрали ся на остров... та-ж пес лїпше жиє, як ось ми. Та й не диво, що чоловік робить ся гіршим, як єсть направду, і що у него житє людске не більше має ваги, як житє якого вовка або пантери.

— Нї... на остров не підемо — замуркотїв Коттон — бодай не підемо доти, доки ще єсть надія, що втечемо якимсь иншим способом. Добре то, що там будемо безпечні житя та що будемо могли відпочити по трудах і бідї, якої ми оба разом зазнали, але тота присяга... а відтак ще має там чоловік зі всїх боків шпігунів та сторожів, котрі лиш чекають на то, щоби дістати в свої руки такого, котрого одно необачне слово могло би їм принести високу нагороду; нї, я не до того. Впрочім нехай хиба сам чорт спускає ся на тото дранте; скорше чи пізнїйше прийде єму сумний конець, а я чей набрав ся в сьвітї тілько досьвіду і знаю, що при такій нагодї змеле ся завсїгди на тім, що найменше винен і найменше о всїм знав та мав приступ до всякої тайни. Коли вже не буде можна инакше, коли не будемо на нїякій лоди могли утечи перед тими, що гонять за нами, то нехай вже й так буде, я тому не противний. Але тепер ще попробуємо піти на всхід, бо они певно не здогадають ся того, що ми туди втекли. Отже вистарай ся о якусь добру рушницю, бо на дорогу треба ще й гроший, а тих не можна роздобути без оружія, опісля вже не жури ся. Коли будеш іти з білим, то нїхто не спитає тебе о пашпорт... нїхто не має права о то тебе питати і аби я так не жив, коли не будемо могли щасливо перейти тих кілька сот миль.

— Ну, коли до того нїчого більше не потреба — сказав на то Дан вишкіривши зуби — то я тому ще сеї ночи зараджу. Коли взагалї в однїй із сих хат єсть яка рушниця — а я дав би за то своє горло, що там є бодай три — то будемо єї тут мати, заким ще стане свитати, а тогди бувай здоров Арканзасе.

— Але не забудь взяти й тайстру з кулями — сказав Коттон — бо без них малі-б ми лиш кусень непотрібного желїза.

— Ви думаєте, видко, що я таки вже кру-

[1]) В 1778 р. дня 8 липня основано Сполучені Держави північної Америки або т. зв. „Американьску Унїю“ а в 1787 р. надано сїй Унїї конституцию, котру оперто на „правах людскости“, але мимо того права людскости було вільно у всїх 13 первістних удїльних державах держати невільників і торгувати ними. З часом набрало ся в північних державах богато робітників, що заїздили з Европи, а в полудневих державах був великий брак робітників і невільники з півночи, нїґри або мурини переходили на полудне, через що полудневі держави стали ся справедшими державами невільників. Коли опісля в північних державах піднесено гадку знесеня невільництва, то в полудневих державах утворила ся була партия „демократична“, котра тому оперла ся і довела аж до війни. Невільники із сих держав втїкали на північ або аж до Канади і муринам самим не вільно було вибирати ся в дорогу без пашпортів. Канада єсть нинї анґлїйскою (давнїйше була француском) кольонїєю на півночи від Сполучених держав, котрої верховним начальником єсть анґлїйский ґен.-ґубернатор, але впрочім має свій окремий парлямент, єсть зорґанїзована на лад Сполучених Держав і має велику независимість.

би оно завело полекшу „особливо в науцї грецкої мови“ — показала ся більшість лиш трох голосів, при поіменнім голосованю було за тим 42 реалїстів а 39 гуманїстів.

Коли-б відпала наука грецкої мови, або коли-б єї лиш зроблено предметом надобовязковим, то через то упала би цїла наша гуманїстична система наукова. Але гадку, яку піддав моравский сойм, можна би забезпечити на иншім поли. Ще два роки тому назад видало мінїстерство просьвіти розпорядженє, в котрім припоручало, щоби при науцї клясичних язиків звертати увагу більше на духа клясичної старини, а граматичні подробицї і фільольоґічні тонкости лишити на боцї. При відповіднім переведеню даного в сім напрямі розпорядженя далось би завести улекшене в материялї науковім, а заведенє науки нової мови не пошкодило би науцї других предметів. В тім дусї треба буде ту справу рішити.

Перегляд політичний.

Комисия буджетова Ради державної розпочала вчера свої наради над буджетом на рік 1895. При позициї „Тютюн“ домагав ся пос. Козловский розширеня управи тютюну в Галичинї. Мінїстер фінансів др. Пленер відповів, що есть тому противний, позаяк в сторонах, де садять тютюн, зменшає ся его продаж. Остаточно принято сю позицию з завізванем правительства, щоби розширило управу тютюну. Позицию „сіль“ принято з резолюциєю, щоби сіль для худоби продавано всюди по 5 зр. за 100 кільо. Довша дискусия завела ся при фондї диспозицийнім, котрий збільшено з 50.000 зр. на 100.000 зр. Против сеї позициї промавляли між иншими Молодочехи Герольд і Кайцль, Словенець пос. Ґреґорец і пос. Романчук. Остаточно ухвалено ту позицию 14 голосами против 5.

Послом до Ради державної на Буковинї з більшої посїлости вибрано бар. Василька; его контркандидат Абрагамович, перепав.

З Берлина доносять, що на день 20 червня назначено отворенє північного каналу, що має сполучити море Балтийске з Північним. Кажуть, що цїсар Вільгельм запросив на се торжество Є. Вел. Цїсаря австрийского, царя Николая і короля Гумберта.

Велику сензацию викликала в Більградї брошура, видана чорногорским еміґрантом Басковичем, в котрій він доказує, що князь чорногорский стояв в звязи з сербскими заговірниками і хотів при їх помочи скинути короля Александра з сербского престола а посадити на нїм свого сина.

Новинки.

Львів дня 21 лютого 1895.

— **Народними учителями** іменовані: Валерия Фрузиньска старшою учителькою в Сколїм; Іван Дяків управителем 5-кл. муж. школи в Яворові; Лев Квасницкий управ. такоїж школи в Жовкві; Фел. Соколовский ст. уч. в Долинї; Евґенїя Шульман мол. уч. в Долинї; Стан. Борковский управ. в Олешичах місті; Жигм. Мярковский управ. в Любачеві; Іван Алексевич управ. в Кривчи; Камілія Пекарска мол. уч. в Броновичах великих; Петро Вцїсло учит. в Кщонові; Антін Вронович в Кречові; Кароль Хоронжий в Липници горішній; Софія Бромильска старшою уч. і Ядвига Завирска мол. учит. в Мостисках; Кароль Микось учителем в Тулиголовах; Іван Столярский ст. уч. в Радимнї; Стан. Якубовский управ. в Майданї сїнявскім; Елеонора Зґурківна мол. уч. в Сколошові; Мария Лїшкова уч. в Ріпіннику сухім; Каспер Плонка уч. в Білобоках; Ґвальберт Кручек в Миротинї; Микола Валашек управ. в Олпинах; о. Юліян Чучкевич гр. кат. катехитом в Судовій Вишни; Яков Мірко ст. уч. в Ланцутї; Амелїя Ґрафівна мол. уч. в Ланцутї; Людвик Дзядецкий стар. уч. і Амелїя Воль стар. уч. в Переворску. — У званю учительскім затверджений Стан. Зьобровский в ґімназиї в Яслї.

— **Руский народний театр**, перебуваючи тепер в Дрогобичи, дасть там ще лише три представленя, а то: нинї на дохід рускої Бурси в Дрогобичи „Нещастне кохання“, драму Манька; в суботу 23 „Зі ступня на ступінь“, оперетку в 5-відслонах; в недїлю 24 на послїдне представлене „Утоплену“, оперу М. Лисенка в 3 діях а 4 відслонах. В понедїлок 25 лютого трупа театральна переїзджає до Самбора і з днем 26 розпочинає цикль представлень. Репертуар на місто Самбір такий: Ві второк 26 с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, народна драма М. Старицкого і Александрова зі сьпівами і танцями в 5 діях; в четвер 28 „Пташник з Тироля“, оперетка Целера в 3 актах; в суботу 2 марта „Соколики“, комедия Гр. Цеглиньского в 4 актах; в недїлю 3 „Украдене щастє“, народна драма Ів. Франка в 5 актах; ві второк 5. „Бідний Йонатан“, оперетка в 3 актах; в четвер 7. марта „Мужичка“, драма народна в 4 актах; в суботу 9. „Барон циганьский“, оперетка в 3 актах; в недїлю 10. „Модний жених“, комедия зі сьпівами і танцями в 4 актах. Дальший репертуар буде оповіщений в одвітнім часї. Представленя будуть відбувати ся в сали міского касина. Заряд театру відносить ся з уклінною просьбою до Вп. Публики місцевої і доохрестної, щоби зволила ласкаво як найчисленнїйше відвідувати наш театр.

— **З читалень.** Читальня Просьвіти в Порхові в повітї бучацкім має тепер 49 членів (між ними три газдинї). Головою є о. Леонтович. На зборах читальні дня 10 лютого самі господарі (з Зубрця) деклямували, а инші сьпівали. — Читальня в Заваловї має свою касу позичкову, котра помалу розвиває ся, а тепер хоче заложити касу задаткову. Має членів 31 дїйстних, а 5 почестних.

— **Жертви свого званя.** Тиф пятнистий ширить ся головно в бучацкім і каменецкім повітї, а жертвою тої хороби впало вже трох лїкарів: др. Кассіна, др. Бем і др. Янишевский. Урядник санїтарний др. Кассіна і експонований правительством др. медицини Бем заразили ся тифом в Стадници бучацкого повіта, а др. Янишевский в Майданї старім на становиску повітового лїкаря в Камінцї Струмиловій. Незавидна доля їх, хоч смерть така приносить честь їх імени.

гом дурак.... але мусимо ше заждати кілька годин, бо тоті людиска не хотять чогось нїяк втихомирити ся.

— Але менї дивно, що пси такі спокійні — відозвав ся білий по хвили, підчас котрої розглядав ся по двірку і его окруженю — анї один псиско не рушить ся, а єсть їх там бодай яких одинайцять або дванайцять.

— То дуже легко попятно — усьміхнув ся хитрий мулят і показав рукою на двірок. — Там поза хатою, як-раз межи двірком а полем висить мясо з оленя.... та-ж ми оба видїли, як недавно тому якийсь туди занїс. — А пси добре знають, що оно там єсть, а все-ж доти добрі і жаден з них єго не рушить; але й один другому не вірить та для того лежать всї під ним і пильнують его, і я даю своє горло, що жаден з них мене не звітрить, коли буду закрадати ся до хати.

— Ой таки певно даш — шепнув білий. — Коли не ошибаю ся, то на отсїй фермі жиє Кук, а той не знає жарту. Коли він тебе прихопить, то аж тогди таки на певно даш своє горло. А чи маєш при собі хоч яку таку зброю?

— Також дивно питаєте ся — відповів мулят і добув із укритої похвицї довгий, тяжкий ніж і блиснув ним при блїдім сьвітлї місяця. Ніґґер мав би бути без зброї серед самих білих? Хиба би вже таки з розуму зійшов. Хто хоче мене живцем зловити, той мусить рано встати, бо я маю ось тут ще й пістолет витий льотками.

— А як пси таки накинуть ся? — спитав Коттон поважно.

— Тогди скачіть після нашої умови в потік — відповів мулят стиха — коло тих трох ципрес зійдемо ся знову.

— А як там вже хтось буде?

— Гм, то річ неімовірна.... але правда, що й так може бути; ну, то будемо мусїли тогди вертати назад до тої хати, до котрої залїзли передвчерашної ночи.... ви-ж вже знаєте там нашу криївку. То ви такого лиха наробили; не було без потреби проливати крови, то й не були би ми загнали ся так далеко аж на полудне і тепер були би ми вже може в Канадї....

— Щезай ти з своїми проповідями — гримнув Коттон — принеси рушницю, а прочим вже не журп ся. — Як ти думаєш?... менї здає ся, як би тоті там ось лягали вже спати.

— Та пора би вже — відповів мулят — але треба зачекати аж позасипляють.

Коттон добре придивив ся. Нічний воздух, як звичайно на сих мочарах, був дуже вохкий, а мужчини забрали ся до Кукової хати, щоби там по змозї прилагодити собі місце до спаня.

В малій комнатцї були лиш дві постелї, на одну положив ся старий Ляйвлї, а на другій примістили ся Кук і Сандер; Джемс положив ся з найстаршим Куковим синком, хлопцем лїт за вісїм або може девять, на медвежій кожі посеред хати. На малім столичку, що стояв під правою стїною, блимала лоївка і осьвічувала комнатку як раз на стілько, що ще можна було добачити кілька простих стїльців та мисник, що стояв на ліво від дверий коло комина. Крім кількох полиць, на котрих було поскладане скромне американьске біле господарске, не було нїякої обстави. На жердках над постелями, що заступали дуже добре шафу, висїла Кукова одїж і заступала тапети та всяку иншу прикрасу.

Куків хлопець був послїдний, що положив ся; він лише що загасив був сьвічку, коли его батько, поправляючись на скрипливій постели, спитав его, чи він замкнув двері на засув.

— Нї, тату — відповів хлопець — таж пси суть на дворі....

— Пси лежать, видко, як то я саме тепер зачув, за хатою, коло оленя — відповів знов Кук.

— Та чей нас нїхто не украде — відозвав ся Сандер і засьміяв ся — нас єсть тут досить люда, та ще при тім й маємо кілька рушниць в хатї.

— То нема жарту — відозвав ся на то старий Ляйвлї витягаючись вигідно — тамтого тиждня було дальше в глубинї краю богато крадежий, а от лише що передвчера, як то нам Джемс розказував, напав хтось на одного чоловіка таки недалеко звідси в его власній хатї. Правда, Джемс, то ти принїс ту вість до дому?

— Здає ся, що у Больвея хотїли украсти рушницю — відповів запитаний — але Больвей надійшов ще в пору і відогнав їх. Трохи близше ід нам впали якісь злодїї тої самої ночи до Айслюової хати і старому Айслю таки глубоко розвалили голову, а відтак вхопили на борзї, що було під рукою, по найбільшій части одїж і деякі инші річи та взяли ще й старий пістолет.

— Та же Айслю, як то я чув від Драпера, не може ще й до нинї відшукати свого пуляреса — відозвав ся Кук — а в нїм хоч не було гроший, але були якісь дуже важні для него папери.

— А ти де бачив ся з Драпером? — спитав Джемс.

— В лїсї; він зачув, що я стрілив, і прийшов до мене та поміг менї висадити оленя на коня.

— Ну, та й нїхто не здогадує ся, хто би то були тоті прокляті злодюги? — спитав Сандер.

— Здає ся, що то Коттон і давний мулят та права рука Аткінса — відповів Кук. — Кажуть, що Коттон убив і того чоловіка в Поінсет Кавнтї, а всї шеріфи [2]) і поліцианти пустились були за ним в погоню, але надармо, бо не зловили їх.

— І не знати, в котру сторону они повтїкали? — спитав Сандер знову.

[2]) Шеріф — урядник судовий, судия слїдчий, також війт.

— **Нові друксорти** почтові друкують ся теперішною шкільною правописию. Маємо перед собою „Адреси пересилкові“ і „Почтовий переказ до посліплати“. Прикро нам сказати, що в тих друксортах находимо похибки против мови і правописи і друкарскі: н. пр. содержанье, послѣплата, дорученіє, книга принятія, дневник видатєів, помешканье, надавця (nominativus) знамення genitivus) видач (замість: видає), листонош (замість: листонос), записок (замість: записка) і иньші. При другім накладі сих друксортів треба доконче поправити сї похибки.

— **Львівскі новини.** Великого галасу наробило у Львові убийство п. Каспшикевичевої, о котрім ми вчера згадували. Тепер уже її убийника найшли. Є то бувший сторож дому убитої пані, називає ся Михайло Гречило і походить з Тюткова. Жив на віру з Лукасевичевою і мав 5-літного синка. Муляр Павляк бачив Гречила, коли єму фляшка випала з рук, і запамятав собі, як виглядав. Після его опису поліция пізнала, що то бувший сторож Гречило. Стали его шукати, але трудно було. Віднайшли Лукасевичеву, що мешкала в сторожа при улици Боімів і питають ся єї, хто у того сторожа мешкає. Опа сказала фальшиве імя, а вже знала, що Гречило убив Каспшикевичеву. Але аґент спитав 5 літн. синка Гречила, як називає ся, і той сказав правду. Отже зрадила невинна дитина рідного батька. Від Лукасевичевої дізнали ся відтак, що Гречило мав бачити ся з нею коло одного шинку о 6 вечером вчера. Аєнт Шляфенберґ перебрав ся за бабу і йшов за Лукасевичевою. О годині шестій явив ся справді Гречило; мав обголену бороду, щоби его не пізнали. Розуміє ся, на знак Шляфенберґа позбігали ся аєнти і зловили Гречила. Він казав, що ішов до Каспшикевичевої по гроші 1 зр. 20 кр., котрі єму була винна. Але К. зляяла его, отже він ударив єї в лице так, що кров пустила ся їй з рота і носа, а він потім подушечкою заткав її рот, щоби ніби то кров не плила. Забрав пулярес і перейшов до сальону, шукати за більшими грішми. Але тут сусїдка Козаврек заповіла через двері прихід до Каспшикевичевої, Гречило злякав ся і втік. Отже цікаві Львовяни вже собі не ломлять голови, хто такий убийник, бо нині вже певно знає всю пригоду. Цікава она є, та прикладу доброго не вчить.

— **Парова сикавка.** Станїславів есть доси першим містом в Галичині, що має парову сикавку. Минувшого тиждня відбули ся там проби з такою сикавкою і увінчали ся дуже добрим успіхом. Паровий котел в сикавці витворює за 10, 12 а найвисше за 13 мінут (в літї скорше) пару, спосібну до помпованя з бочок або резервоарів води і до викиданя єї з незвичайною силою одною або двома струями до висоти трех поверхів. Котел запалює ся при виїздї сикавки зі стражниці і в часї їзди на місце пожару огріває ся пара в 12 мінутах до тисненя 7 атмосфер. Добрі прикмети сеї сикавки суть: величезна сила викиданої водної струї, єї обильність, лише двоє людий до обслуги, проста манїпуляция і незначні кошти витвореня пари. Сикавка куплена в Ґумпольдскірхен і коштує 2400 зр.

— **Замерзли:** Тома Небожиньский, зарібник з Пісків в брідскім повітї, в лїсї поміж Грицоволею а Пісками. В Шишківцях, борщівского повіта, Стефан Стефановский, хорий на умі. В лїсї коло Щавниці Михайло Душиньский з Язівска. — На поли коло Ласкович в теребовельскім повітї якийсь молодий паробок, не знати, що за один. — Той кравець, що его найшли неживого коло Обертина, звав ся Мошко Кеніґ і був з Коломиї.

— **Огонь.** Від іскри з переїзджаючої льокомотиви в Нагірянці бучацкого повіта згоріли обезпечені будинки одного господаря. Шкода виносить 300 зр.

— **Тяжка зима.** Ми привикли до морозу, але в теплїйших краях, як наш, мороз небувала річ. Дуже тяжке положене населеня в північній і середній Італії, де люди не привикли до таких сильних морозів, які там тепер панують. З Риму доносять, що мешканців міст обгортає розпука, бо не мають ніякої захорони перед зимном. Люди мерзнуть днем і ночію в своїх мешканях. В самій римскій провінциї множество осад і сїл засипали такі великі снїги, що мешканцї позбавлені комунїкациї. В деяких селах люди з'їли всі припаси кукурузи і терплять голод. Італїйске правительство займає ся зорґанїзованем помочи, але нужда прибрала надто великі розміри, щоби їй легко без всяких трудностий можна зарадити. В Римі пересьвідчені, що коли морози будуть тревати довший час, то люди станут мерти з голоду. В наслїдок економічної крізи тисячі робітників не мають занятя і для тих бідолахів морози то нещастє. Дневники доносять безнастанно о великій нуждї, яка панує з причини тяжкої зими між біднїйшою верствою в Італії, Франциї, Німеччині і Австриї, але всї ті донесеня уступають перед страшною картиною нужди в Лондонї. В Анґлії морози такі сильні, що люди просто мруть від студени. Вода і ґаз мерзнуть в рурах. Фабрики стоять без дїла, а множество робітників без працї не має ніяких средств до житя. З усїх сторін доходять вісти о самоубійствах за-для недостатку.

— **Померли:** У Львові Мариян Александер Левіцкий, концінієнт дирекциї руху зелїзниць державних в Станїславові, бувший член „Ватри“, молодець з прекрасним характером. — О. Александер Нестерович, сьвященик-ювилат, вислужений декан і парох самбірский, в 78 році житя, а 54 сьвященьства.

Штука, наука і лїтература.

— **Сон Марка.** Вийшла книжечка, якась ніби-сказка з тисяча і одної ночи. Написав єї якийсь чи якась „Риба“ (псевдонїм). Всї риби на землї мають ту прикмету, що мовчать, але ся Риба промовила так, що бодай не казати. Здає ся якийсь брат-українець прислав сю штуку друкувати аж до Львова в друкарни ставропігийскій, щоб висьміяти своє письменство. Се єму не вдалось, бо виставив на сьміх та на сором себе. Ми не підносили-б такої дрібниці, як би не те, що всякі „примирителї“ підхоплюють такі брошури, та глузують со і з всїх нас. Отсе-ж випереджуєм їх і отрицаєм ся „всяких риб“ з такими мерзкими голосами. Чом та риба не підписала ся своїм іменем, щоб єї зачислили до зоольоґії?

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 21 лютого. З причини смерти Найдост. Архікнязя Альбрехта наспіло звиш 3.000 телеґрам кондоленцийних, а між ними й телеґрами від всїх монархів.

Будапешт 21 лютого. На внесенє посла Андрашого ухвалили посли угорскі відступити свої диети посольскі з одного дня на запомогу для селян в Альфельд.

Берлин 21 лютого. Парлямент ухвалив в третім читаню закон дозваляючий Єзуїтам вертати назад до Німеччини.

За редакцию відповідає **Адам Кроховецкий.**

— Ні, — ще не знати; — видко, що они хотїли дістати ся на північ, бо з над Фурш ля фав перейшли они через Арканзас і дійшли вже були аж до гостинця, що іде з Мемфіс через мочари сьв. Франціска до Батесвіль. Але там допустили ся они убийства і цїла кольонія над Ляйґвіль — самі запалені мисливі — пустились були за ними, так, що они мусїли назад втїкати на багна. Чи то они змінили свій плян і хотять може перебрати ся через Місісіпі, чи то може увихають ся тут якісь инші, а хтож то може знати. Але здає ся бути річ певна, що то они волочать ся в сих сторонах, а ми вже змовили ся, що скоро лиш впадемо на перші їх слїди, то скличемо зараз всїх сусїдів і зробимо неаби яку облаву на тих злодюгів.

— У Гайнца пропали перед кількома днями також деякі річи — відозвав ся старий Ляйвлї, що вже дрімав — пару черевиків, а.... старого Гайнца....

— Може й его украли? — спитав Кук сьміючись.

— Ага! — замуркотів дїдусь, а зараз по тім глубокий его віддих був доказом, що він в сїй хвили вже не знав, анї о що єго питають, анї що він відповідає.

Та й тамтих других почав вже сон морити. Кук сказав ще щось, але ледви що ще обертав язиком і очи єму замкнули ся, а наконець став таки добре хропіти.

Минуло так може кілька годин — на малій оселї настала глубока тишина — не було чути анї голосу, лиш десь жаби рарахкали, або иноді відозвав ся десь пугач. Місяць, через котрий пересували ся хмари, пускав блїдаве сьвітло на полянку, та хвилями здавало ся, як би й его сон брав ся і він хотїв спочити собі в холоднїй, повній листя гущавині.

Аж ось висунула ся тихенько і осторожно якась темна постать на вузке вільне місце, що відділяло будинки від недалекої гущавини. Кождий крок єї був тихий, кождий рух без шелесту, а коли дійшла до дверий, що були лиш примкнені, станула тихенько приперши сь до одвірка і підслухувала через кілька мінут кождий хоч би найтихійший віддих в хатї. Аж тогди, коли вправне ухо не чуло вже нїчого підозрілого, отворив злочинець вправною рукою двері і всунув ся до хати.

12.

Мулят.

Мулят, бо то він був, держав ся все ще рукою за двері, котрі припер був за собою. Осторожно підслухував він кождий голос, щоби переконати ся вповні, чи всї дїйстно вже позасипляли і чи може котрий на постели не причаїв ся, аби підглядати нічного ворога, а відтак напасти на него. Довго стояв він так і подобав більше на якусь статую, витесану з темного каменя, як на якусь живу людину.

А в малій комнатцї було так темно, що хоч очи выколи. Огонь в комині був вже потах, а лиш помежи горішні бальки добувало ся по трохи слабе сьвітло місяця. Нїхто не рушав ся, нїхто не відозвав ся; чути лиш було правильний віддих сплячих. Мулят міг чути, як в нїм самім серце било ся, а чув так виразно, що аж налякав ся, щоби тим не зрадив ся і приложив широку мозолисту руку до серця, щоби оно бодай на хвильку не било ся так сильно.

Наконець, видко, переконав ся, що єму не грозить тут ніяка небезпечність. Сягнув тихенько рукою понад двері, де фермери завсїгди кладуть на вбиті там клинки свої довгі рушницї і триюмфуючий усьміх проявив ся на его темнім лици, коли почув під рукою люфу сподїваного оружія. Борзо і не надумуючись довго здоймив він рушницю. Тепер ще лиш треба єму було тайстри з кулями, а після мисливского звичаю мусїла она висїти з другого боку рушницї, коло єї кольби і то на тім самім клинку. (Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.